



Guia docent

410101 - ADP - Aprenentatge, Conducta i Desenvolupament de la Personalitat

Última modificació: 25/07/2024

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT D'IDIOMES (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 4.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: CRISTINA TUDELA FABREGAT

Altres: Primer quadrimestre:
CRISTINA SIMARRO RODRIGUEZ - FP1, TEC1

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEMG2. Comprendre el desenvolupament de la personalitat de l'estudiantat i les possibles disfuncions que afecten a l'aprenentatge.
CEMG1. Conèixer les característiques de l'estudiantat, els seus contextos socials i les seves motivacions.
CEMG3. Elaborar propostes basades en l'adquisició de coneixements, destreses i aptituds intel·lectuals i emocionals.
CEMG4. Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten l'estudiantat amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge.

Genèriques:

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.
CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.

METODOLOGIES DOCENTS

L'assignatura es basa en l'aprenentatge cooperatiu (CL) i l'aprenentatge individual. És a dir, l'estudiantat treballa i aprèn individualment, per parelles i en grups base organitzats durant el quadrimestre per realitzar els projectes que s'han de lliurar en dates determinades establerts des del començament de curs.

En l'assignatura s'utilitzaran recursos motivadors per l'alumnat del Màster amb al finalitat de que sigui el protagonista del seu aprenentatge i habilitar-lo de recursos per la pràctica educativa per la que es preparen. Es comptarà amb material bàsic i una bibliografia orientada, que es penjarà al Campus Virtual - Atenea. La metodologia a grans trets consistirà en:

1. Classes magistrals.
2. Utilització del campus virtual (Atenea).
3. Treball en equip.
4. Treball personal de l'alumnat.
5. Estudi de casos i treball pràctic a l'aula.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

La finalitat principal és doble:

Per una banda, l'assignatura pretén proporcionar un marc conceptual de referència per tal d'oferir un millor coneixement dels processos d'ensenyament - aprenentatge i del desenvolupament en la seva globalitat de l'alumnat que es troba en secundària i l'FP per tal d'ajudar a millorar la pràctica educativa del professorat.

Per altra banda, vol afavorir dotar de recursos i estratègies per a construir i gestionar entorns d'aprenentatge, així com buscar les estratègies d'ensenyament i aprenentatge adequades a les necessitats canviants de l'alumnat, sense perdre de vista la necessitat de col.laborar de manera efectiva amb altres agents educatius (companyes, famílies, agents externs...)

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

Comprendre i identificar les principals característiques de l'alumnat de secundària i d'FP pel que fa a les actituds, comportaments i motivacions. Identificant els elements i els canvis que s'esdevenen en aquesta etapa, així com aportar eines i pautes perquè la "revolució adolescent" sigui una experiència positiva. Aproximació des de la neurociència per la comprensió dels nostres adolescents.

Identificar les habilitats personals necessàries per a ser professor/a de secundària i d'FP. Així com identificar i conèixer els recursos i les estratègies discursives que afavoreixen els processos d'ensenyament i aprenentatge en el context educatiu. La importància de la gestió a l'aula. Rol de l'alumnat i rol del professorat del S.XXI.

Analitzar i comprendre les necessitats educatives dels alumnes, la inclusió com a realitat a les escoles, prenent com a referència casos reals.

Analitzar com acompanyem els processos de creixement i d'aprenentatge dels nostres adolescents des del constructivisme i les principals teories sobre l'ensenyament-aprenentatge.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup mitjà	24,0	24.00
Hores activitats dirigides	4,0	4.00
Hores aprenentatge autònom	72,0	72.00

Dedicació total: 100 h



CONTINGUTS

1. Psicologia del desenvolupament i adolescència

Descripció:

Àmbits de desenvolupament de l'adolescència: biològic, cognitiu, emocional i de la personalitat.
Desenvolupament social i de la identitat de l'adolescent.
Processos psicològics bàsics i necessitats educatives.

Objectius específics:

Conèixer les característiques del canvi físic, cognitiu, emocional i social de l'etapa adolescent.
Estimular la sensibilitat per a analitzar i entendre la situació dels adolescents i joves de secundària i d'FP en relació amb la seva particular etapa de desenvolupament.
Comprendre i identificar les principals característiques de l'alumnat de secundària i d'FP des d'una mirada holística.

Activitats vinculades:

Autoavaluació inicial i reflexió personal.
Activitat Comentari d'articles i/o vídeos, treball individual sobre l'adolescència.
Resolució de casos pràctics referits a l'evolució de l'adolescent, treball individual i grupal a l'aula.

Competències relacionades:

CEMG1. Conèixer les característiques de l'estudiantat, els seus contextos socials i les seves motivacions.
CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.
CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 19h

Grup gran/Teoria: 8h
Activitats dirigides: 1h
Aprenentatge autònom: 10h



2. La gestió a l'aula: la classe com a grup i rols del professorat.

Descripció:

Entendre el procés d'aprenentatge com a procés de construcció del coneixement.
Eines per la gestió de l'aula. Rutines i estratègies que milloren la gestió i el clima a l'aula.
Gestió dels conflictes i actituds, clima a l'aula, disciplina i autoritat. L'educació emocional.
La funció facilitadora del professorat en els processos d'ensenyament aprenentatge.
Estratègies discursives del professorat que afavoreixen la relació i l'aprenentatge.

Objectius específics:

Entendre el procés d'aprenentatge com a procés de construcció del coneixement.
Identificar i incorporar habilitats i destreses personals necessàries per tal de gestionar de forma eficaç i eficient l'aula.
Analitzar l'impacte positiu de diversos elements que ajuden a generar un bon clima a l'aula: l'educació emocional, les normes de convivència i funcionament, gestió de situacions distorsionats.

Activitats vinculades:

Activitats a l'aula: individualment i de forma cooperativa mitjançant resolució de casos pràctics.
Mapa conceptual sobre la gestió a l'aula i processos de construcció de l'aprenentatge. Activitat grupal.

Competències relacionades:

CEMG2. Comprendre el desenvolupament de la personalitat de l'estudiantat i les possibles disfuncions que afecten a l'aprenentatge.
CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.
CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.
CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 18h

Grup gran/Teoria: 7h

Activitats dirigides: 2h

Aprenentatge autònom: 9h



3. L'educació Inclusiva. El constructivisme en l'àmbit educatiu.

Descripció:

La construcció del coneixement en el context escolar i factors que intervenen.
Anàlisi de les necessitats educatives dels alumnes i atenció a la diversitat.
Entendre les dificultats d'aprenentatge més freqüents de l'alumnat en secundària i l'FP.
Desenvolupament curricular i necessitats educatives especials. Disseny, execució i avaluació de propostes d'actuació.

Objectius específics:

Analitzar i comprendre les necessitats educatives dels alumnes, l'atenció a la diversitat per tal de veure com podem acompanyar, intervenir i així millorar la nostra pràctica docent.
Planificar la resolució de situacions educatives que afectin estudiants/tes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge, prenent com a referència casos reals.

Activitats vinculades:

Activitat grupal: Resolució de casos pràctics referits a la gestió del coneixement i la inclusió.
Activitat a l'aula individualment/cooperativament: Formes de Gestionar l'aula i inclusió.

Competències relacionades:

CEMG1. Conèixer les característiques de l'estudiantat, els seus contextos socials i les seves motivacions.
CEMG2. Comprendre el desenvolupament de la personalitat de l'estudiantat i les possibles disfuncions que afecten a l'aprenentatge.
CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.
CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 20h

Grup gran/Teoria: 8h

Activitats dirigides: 2h

Aprenentatge autònom: 10h



4. Aprenentatge: Processos de construcció del coneixement. La planificació de l'ensenyament

Descripció:

El constructivisme. Impacte en la gestió de l'aula i en l'aprenentatge.

Principals Teories sobre l'ensenyament-aprenentatge. Processos d'ensenyament-aprenentatge.

Objectius específics:

Conèixer i comprendre els reptes de la nova cultura de l'aprenentatge. Com situen a l'estudiant i al professorat davant processos d'ensenyament-aprenentatge.

Incorporar elements per la millora de la pràctica educativa.

El constructivisme. El triangle interactiu.

El valor de l'aprenentatge significatiu.

Principals teories sobre l'ensenyament-aprenentatge. Processos d'ensenyament-aprenentatge. Impacte en la gestió de l'aula.

Activitats vinculades:

Activitat grupal mitjançant incidents crítics: Gestió a l'aula i processos de construcció de l'aprenentatge.

Competències relacionades:

CEMG4. Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten l'estudiantat amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge.

CEMG3. Elaborar propostes basades en l'adquisició de coneixements, destreses i aptituds intel·lectuals i emocionals.

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 15h

Grup gran/Teoria: 3h

Activitats dirigides: 2h

Aprenentatge autònom: 10h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació d'aquesta assignatura es durà a terme de la següent manera:

Activitats a l'aula i assistència i participació: 25%

Activitat 1: Comentaris articles i/o vídeos adolescència- individualment: 20%

Activitat 2: Processos d'aprenentatge en la gestió a l'aula- mapa conceptual- grupalment: 15%

Activitat 3: Gestió a l'aula i processos de construcció de l'aprenentatge mitjançant incidents crítics- grupalment: 20%

Activitat 4: Resolució casos pràctics -Educació inclusiva: Com acompanyem a l'alumnat?- grupalment: 20 %

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Es plantejaran activitats de caràcter individual, en petit grup i gran grup.

La preparació d'aquestes activitats es durà a terme majoritàriament fora de l'horari lectiu. El debat i treball així com possibles exposicions de les activitats realitzades es realitzarà en gran grup dins de l'horari lectiu.

Totes les activitats proposades, tant a l'aula com fora, formaran part de l'avaluació continuada.



BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Vaello, J. Cómo dar clase a los que no quieren. Barcelona: Graó, 2013. ISBN 9788499800387.
- Teixidó, J. Ser profesor de secundaria hoy: el desarrollo de competencias de gestión del aula, elemento clave de la profesión [en línea]. Girona: Universitat de Girona, 2001 [Consulta: 17/10/2018]. Disponible a: http://www.joanteixido.org/pdf/gestio/profesorsecundaria_hoy.pdf.
- Vaello, J. El professor emocionalment competent: un pont sobre "aules" turbulentes. Barcelona: Graó, 2009. ISBN 9788478276981.
- Sans, A.. Per què em costa tant aprendre?: trastorns de l'aprenentatge. Barcelona: Edebe, 2008. ISBN 9788423683048.
- Funes, J. Estima'm quan menys ho mereixi... perquè és quan més ho necessito: una guia per a pares i mestres d'adolescents. Primera edició. Barcelona: Columna, 2018. ISBN 9788466423793.
- Voli, Franco. Sentirse bien en el aula : manual de convivencia para profesores. 2. Madrid: PPC, 2004. ISBN 9788428818469.
- Puntí, J. Educar en tiempos difíciles: estrategias y recursos para afrontar los desafíos. 2a ed. Sant Cugat del Vallès: Siglantana, 2023. ISBN 9788418556395.
- Bueno, D. El cervell de l'adolescent. Primera edició. Barcelona: Rosa dels Vents, 2022. ISBN 9788418062506.
- Nardone, G. Ayudar a los padres a ayudar a los hijos: problemas y soluciones para el ciclo de la vida. Barcelona: Herder, 2015. ISBN 9788425433887.

Complementària:

- Latorre, A. La investigación-acción: conocer y cambiar la práctica educativa. Barcelona: Graó, 2003. ISBN 8478272925.
- Asensi, J.M. El desarrollo del tacto pedagógico: o la otra formación del educador. Barcelona: Graó, 2010. ISBN 9788478279036.
- Novak, J.D. Aprendizaje significativo: técnicas y aplicaciones. Fuenlabrada: Cincel, 1993. ISBN 9788470464980.
- Marchesi, Á. Qué será de nosotros, los malos alumnos. Madrid: Alianza Editorial, 2005. ISBN 8420642665.
- Pérez Simó, R. Lo mejor y lo peor de la adolescencia. Cahoba Edicions SL, 2007. ISBN 9788498320657.
- Castejón, E.; López, C.; Selga, M. Inclusió digital a l'aula. Barcelona: Editorial UOC, 2016. ISBN 9788491163046.
- Argiles, M.; Paredes, E.; Ribera, D. Deixa'm estar!: estratègies i propostes per educar adolescents. Sant Cugat del Vallès: Malhivern, 2006. ISBN 9788477051589.
- Mora, F. Neuroeducación: solo se puede aprender aquello que se ama. 2a ed. rev. y ampl. Madrid: Alianza Editorial, 2017. ISBN 9788491047803.
- Goleman, D. Inteligencia emocional. Barcelona: Kairós, 1996. ISBN 8472453715.